

(tĐ p theo và hĐ t)

CHUYĐ N TÀU HĐ A ĐĐ NH MĐ NH TRĐN ĐĐ T BĐ C

TrĐ i đĐ bĐ t đĐ u tĐ i, tĐ ng chiĐ c tàu cĐ p bĐ n cĐ u, đĐ ngĐĐ i lên đĐ ng nghĐ t, xĐ p hàng đĐ "2 hàng đĐ c, đĐ ng trĐĐ c thĐ ng" ĐĐ n ĐĐ t tiĐ n bĐĐ c có 4-5 con chó trĐ n vĐ a sĐ a vĐ a đĐ n đĐ u. ĐĐn đĐ u, đĐĐ c đĐĐ c các ngĐĐ i dân nghèo khĐ cĐ m đĐ ng 2 bên đĐĐ ng vĐ i các tên du kích cĐ m sĐ ng trĐĐ ng CKC có gĐ n ĐĐĐ i lê sáng loáng nhĐ hĐ đĐ a đĐm tù đĐĐ khĐ đĐ ng lê ĐĐ t tĐ ng bĐĐ c nĐ ng ĐĐ , sau 4 ngày nĐ i trôi lênh đĐnh trên sóng biĐ n. Không biĐ t hĐ đĐ ng trên con đĐĐ ng này bao lâu đĐ "chào đĐn" chúng tôi. HĐ nói chuyĐ n rĐm rang, bàn tán, chĐ i đĐ ng... rĐ t ĐĐ n ào, bĐ n tù chúng tôi uĐ oĐ i, mĐ t lĐ, ĐĐ m lĐi bĐĐ c đĐ nhĐ kĐ không hĐ n. ĐĐ n ga xe ĐĐ a, cĐ 50 ngĐĐ i lên 1 wagon (toa), hàng mĐ y chĐ c cái toa, loĐ i toa tàu ĐĐ a đĐ chĐ súc vĐ t, đĐ đĐ c, không có ghĐ ngĐ i và hoàn toàn kín mít, không có mĐ t cái cĐ a sĐ nhĐ nào cĐ , 50 ngĐĐ i ngĐ i bó gĐ i chen chúc nhau. Tôi nhĐ n chân đĐĐ c cái vĐn minh cĐ a miĐ n BĐ c xã hĐ i chĐ nghĐ a, đĐĐ ng rĐ y xe ĐĐ a quá cũ kĐ tĐ thĐ i Pháp thuĐ c đĐ ĐĐ i, nhĐ ng thanh sĐ t ngang, nay biĐ n đĐu mĐ t tiêu, chĐ c cán bĐ hĐ a xa gĐ đĐm đĐ bán sĐ t vĐ n đĐ "cĐ i thiĐ n' đĐ i sĐ ng. Thay nhĐ ng thanh sĐ t ngang bĐ ng nhĐ ng thanh gĐ , khi bán xe cán lên nghe âm thanh phĐ p phĐnh, khĐ p khĐ nh, chúng tôi có cĐ m tĐĐ ng đĐĐ ng rĐ y sĐ "banh xà rĐng" và tàu hĐ a sĐ trĐ t bánh, đĐ a bao nhiêu con ngĐĐ i cùng khĐ xuĐ ng sông, xuĐ ng ruĐ ng... Tàu hĐ a chĐ y suĐ t đĐm, đĐ n gĐ n trĐ a tĐ i Nam ĐĐ nh, ngĐi giáo đĐĐ ng Công Giáo giĐ a thĐ xã Nam ĐĐ nh loang ĐĐ phong sĐĐ ng nhĐ các tín hĐ u cĐ a tôn giáo này đĐ tĐ ng bĐ chĐ đĐ cĐ ng sĐ n vĐi đĐ p không thĐĐ ng tiĐ c.

VĐ i tôi là "xĐ p" toa này, nên đĐĐ c ngĐ i ngay cĐ a lên xuĐ ng mĐ hé, có 2 tên bĐ đĐ i ngĐ i chĐ a sĐ ng ra ngoài, đĐ là ân huĐ và cũng cái khĐ cho tôi. ĐĐ n trĐ a, trĐ i tháng 5 âm ĐĐ ch, miĐ n BĐ c nóng khĐ ng khiĐ p, hĐm ĐĐ y có thĐ đĐ n 100 đĐ F hay cao hĐ n, toa tàu đĐng kín, qua khĐ i Nam ĐĐ nh 2 tên bĐ đĐ i biĐ n đĐu mĐ t và cĐ a này hoàn toàn bĐ đĐng khóa chĐ t ĐĐ ngoài. 50 anh em chúng tôi mĐ hĐi mĐ kê vĐ ra nhĐ tĐ m, có ngĐĐ i ngĐ t xĐ u vì thiĐ u oxy. Tôi nĐ y ra sang kiĐ n kê gĐ i anh em nào có vĐ t gì bĐn nhĐ n nhĐ cĐ ng dĐy kĐ m... ngĐ i xuĐ ng nĐ y các khe gĐ Đ sĐn tàu, may ra có kĐ hĐ đĐ gió ĐĐ t vào mà thĐ .

May quá, trong balĐ cĐ a tôi còn sót mĐ t cái ĐĐĐ i cĐ a nhĐ xĐ u và cĐ ng thép dài hĐ n 1 tĐ c mà khi còn ĐĐ HĐc Môn, tôi đĐng trong viĐ c chĐ m trĐ trên các cái ĐĐĐ c bĐ ng nhĐm, đĐm cán binh xét tĐ i xét lui, tĐ ch thu biĐ t bao cái "cĐ a quý" loĐ i này rĐ i, nay còn sót 2 món bĐ o bĐ i quý hiĐ m đĐ. Tôi miĐ t mài khĐ i cĐ y chĐ ng 10 phút , tàu ĐĐ a ngĐ ng ĐĐ i mĐ t ga xĐp đĐ nhĐ n tiĐ p tĐ và tù đĐĐ c nhĐ n 1 thùng nĐĐ c đĐ uĐ ng mà đĐ i trĐĐ ng nhĐ y xuĐ ng toa tàu, khi 1 tên bĐ đĐ i đĐ n mĐ cĐ a, phĐ i chĐ y thĐ t nhanh mang thùng nĐĐ c vĐ . Khi tôi ra khĐ i toa, tên bĐ đĐ i ĐĐ i khóa cĐ a, anh em luân phiên cĐ y, nĐ y, móc ra tĐ ng mĐ nh rác nhĐ , đĐ t cát... và may mĐ n có luĐ ng gió mát thĐ i vào khi tôi mang thùng nĐĐ c nĐ ng 20 lít đĐ a lên tàu vĐ a lúc tiĐ ng cĐi tàu ré lên, tĐ tĐ lĐn bánh. Anh em

m ng quá v a có n c u ng đ khát v a có lu ng gió mát th i vào m t cái khe nh b ng đ u chi c đ a và dài h n 1 t c, g p thanh g b t ngang nên t t không "kh i" thêm đ c n a. Bây gi là cái kh c a ng i đ i tr ng, ai cũng c n khí tr i đ th cho kh e nên anh em khó nh ng nhau mà ng i đau y u, nh t là các anh b suy n kinh niên m y u ch n m ch ch t, làm sao chen giành l i v i các anh kh e h n?. Tôi bèn có quy t đ nh, l a 4 anh to con nh tôi ho c to kh e h n tôi, ng i chung quanh cái l thông h i c u tinh này. Ai ng t x u đ c u tiên chuy n t i l thông h i hít th vài phút, nh ng ch cho anh khác t i thay. Nh anh em toàn là c p ch huy cũ nên đ thông c m và t th y m i ng i có trách nhi m giúp đ nhau trong c n h cùng c c này. Dù v y, càng v tr a, càng oi b c mà tr i l i đ ng gió nên có nhi u anh em ng t x u, tôi ph i v c a bình b ch kêu c u khi xe ng ng l i t i m t ga nào đó. Nhi m v c a đ i tr ng là ph i diu hay ph i cng anh b x u ch y nhanh đ n toa c p c u. Toa này ch là toa có nhi u c a m toang 2 tên b đ i ng i ghìm súng trên đó, anh nào may m n đ c đ a đ n đây đ u đ c thoát ch t vì đ c th không khí o ngoài tràn vào. Tôi g p m t anh bò ngũ thân quen đang n m t i đây và anh cho bi t Trung tá Ngô Văn Hùng, Tr ng Kh i K Ho ch T ng C c Chi n Tranh Chính Tr đã t t th , không đ a k p đ n toa c p c u này và xác anh y b đ i áp t i cho khiên xu ng r i, cách đây 1 tr m. Tôi v n quen bi t Trung tá Hùng, vì khi ông đi làm đ u ph i đi ngang qua Kh i Thông Tin Giao T mà tôi đang ph c v , s 2 ter Đ i l Th ng Nh t – Sài Gòn. Sau này, tôi nghe còn có thêm vài bò t hay bò ngũ cũng qua đ i trong chuy n tàu l a đ nh m nh này. Nh nh ng cái ch t oan khiên c a các anh y mà t đó v sau khi ch y ngang Hà N i cho t i ga cu i cùng Yên Bái, các c a lên xu ng đ u đ c m toang đ có không khí lùa vào toa. Nhi m v đ i tr ng quá v t v c a tôi cũng ch m đ t t i b n phà Âu Lâu c a t nh Yên Bái, sau đúng 1 ngày 2 đêm "nh m ch c".

Đ NG LÊN S N LA GIAN KH

Đ n nhà ga Yên Bái g n sáng, ngày 16.6.76, bên này b n phà Âu Lâu, chúng tôi đ c lùa đi cũng 2 hàng đ c đàng tr c b c. Cán b gi tù thông báo: Các anh đ c nhân dân đ a ph ng đón ti p và m i các anh u ng n c v i cho mát đ ti p t c cu c hành quân đ n các tr i. Hai bên v đ ng, có nhi u thùng n c v i đang còn l a cháy ph ng ph c. Trong đ i, l n đ u tiên tôi đ c th ng th c n c v i có mùi khói ph ng ph t c a đ t B c, u ng vào ch ra làm sao và tôi ao u c n u có m t chén n c trà nóng trong đêm bu n th m này u ng ch c đ , phê l m. Đi b xu ng phà, nghe nhi u ti ng gà gáy sáng xa xa, báo hi u m t ngày m i nh c nhã và gian kh đang ch đón.

Lên b n bên kia thu c đ a ph n khác, có nhi u đoàn xe molotova ch s n, nh ng ng i lính áp gi i không phân bi t đ i nào, c lùa tù lên đ y xe là đ c, hàng trăm xe lăn bánh đ a chúng tôi ng i v Hoàng Liên S n, ng i lên S n La, m i đ n chi u, tôi đ n S n La, r ng núi ngút ngàn b t t n, đúng ngày 16.6.1976. Sau g n 6 ngày hành quân k c c và kh nh c nh t, tôi đã nh n rõ t ng lai m m t c a nh ng ng i tù b l u đầy lên x "n c S n La ma Hòa Bình", đã đ n đây ch c khó tr v sum h p v i v con?.

Đoàn xe tù chúng tôi ch ng vài ch c chi c, c đoán c 5-6 trăm ng i đ c đ a đ n t n chân núi, n i có 2 nhà tù l n do Pháp khoét sâu vào vách núi, xây m y ch c năm tr c đ nh t tù chánh tr . Sau này CSBV nh t tù binh M và Đ i Hàn mà v t tích còn ghi trên vách đá, nay nh t chúng tôi. Trong đoàn tù này g m toàn bò t , bò ngũ bên Quân Đ i, b ng đ ng có m t xe toàn bò tam cũng đ xu ng , ngành c nh sát đ c bi t, làm thành m t đ i riêng.

Ch ng 2 tu n sau nhi u đ t tù k ti p đ c chuy n t i và ti p t c chuy n t i n a mà đa s là nh ng anh em thu c quân khu 9 c a c ng s n, i mi n Tây. Chuy n t C n Th ra đây và nhi u anh em c p đ i úy tr xu ng trình di n đ t 2 Sài Gòn cũng đ c chuy n đ n xã M n ng C i này, n i mà không có đ n c sinh ho t hàng ngày cho c ch c ngàn tù binh mà CSBV g i chúng tôi khi m i đ t chân lên x này.

Đ t tù đ u tiên đ n đây l i g p g n 100 anh em tù b b t t mùa hè đ l a 1972, i tr n H Lào và đ c bi t có Trung tá Kh n ng, Ch Huy Tr n ng BCH Ti p V n V1CT b b t h i T t M u Thân 1968 Hu . Tình c , trong khi tôi đi lao đ ng c t nhà m i đ đón ti p các anh em chuy n ra sau, g p l i anh Nguy n Văn Thu , Thi u tá Pháo Binh cùng h c v i tôi t i tr n ng Sinh Ng Quân Đ i i đ n ng Nguy n Văn Tráng Sài Gòn, cu i th p niên 60 đ chu n b đi du h c Hoa K , khi đó chúng tôi còn đeo lon Đ i úy. Anh Nguy n Văn Thu b b t l ai hàng binh trong mùa hè đ l a 1972 đ c CSBV cho ăn bánh v , nghe nói cũng "le lói" trong hàng ngũ b đ i CSBV cũng đeo "quân hàm" thi u tá... Sau xin đ i qua di n tù binh đ đ c trao tr theo Hi p Đ nh Ba Lê nên b c ng s n đi, không nh ng không trao tr mà còn b nh t tù đ cùng v i nh ng anh em khác c t thêm tr i ch đón chúng tôi.

M t chuy n hi h u và th n ng tâm làm nhi u anh em chúng tôi không c m đ c n c m t. M t anh Trung tá (quên tên) cùng i m t nhà v i nhà th Hoàng Ng c Liên, Tô Ki u Ngân, Văn Quang i bên kia hàng rào, nhà bên này, n m c nh tôi có nhà báo Phan L c Phúc (đang i Úc), chúng tôi ch ng ki n m t cu c trùng phùng hi h u giữa hai b con tru c c ng tr i. Khi chúng tôi x p hàng ra ngoài lao đ ng "đ n tre đ n g tr n r ng", anh Trung tá g p l i đ a con trai yêu quý c a anh, c p b c Thi u úy đã b ghi nh n là m t tích trong m t tr n chi n mùa hè đ l a 72, nay l ù xu t hi n nh n di n đ c cha mình cùng đ ng i tù chung tr i.

Cũng t i tr i S n La này, ng i tù ch t đ u tiên là nh c sĩ Th c Vũ, tôi l i quên tên, anh là Trung Tá làm Tr n ng kh i Chi n Tranh Chính Tr i Trung Tâm 3 Tuy n M Nh p Ngũ hay là Trung Tâm Hu n Luy n Quang Trung, anh ch t vì đau và sau khi hút đ c 1 đi u thu c ào tho i mái, anh thanh th n ra đi. Ng i ch t k ti p cũng t i K1 có 2 nhà tù đá kiên c này là anh Trung tá T n ng, nguyên Tr n ng Phòng T ng Qu n Tr Quân Đoàn 4 C n Th mà tôi g p anh

TĐ Thành Ông Năm-Học Môn Đ n S n La... (Truy n từ- Ph n 2)

Tác Giả: Anh Ph ng Tr n Văn Ngà

Thứ Ba, 07 Tháng 10 Năm 2008 01:31

---

hàng ngày khi chúng tôi cùng làm việc tại đây. Anh T ng ch t vì u ng thu c t t , anh chán đời, chán công nh từ kh sai không biết ngày nào đ c th ra...

Tr i từ S n La, khi chúng tôi đ n "t m trú" đ u tiên ch v n v n có 2 nhà đá có t tr c. V i ch ng 100 anh em tù cũ g m có Bi t Kích nh y ra B c b b t hàng ch c năm tr c còn s ng sót cùng v i anh em b b t vào mùa hè đ 1972, cu c hành quân Lam S n 719 sang H Lào, c p b c t h sĩ quan đ n Trung úy, c p cao nh t là Trung tá Kh ng b b t 1968 t i Hu . Chính toán t n đ o tù cũ h ng đ n anh em chúng tôi cách "lao đ ng xã h i ch nghĩa" c t thêm doanh tr i m i đ nh t từ l n l t s đ c chuy n t i t trong Nam ra ti p, trong ph m vi ch ng 10 cây s vuông. Liên tr i 2 S n La lúc cao đ m có đ n 6 tr i đ c phân đ nh nh t từ r r t t ng c p b c. Khu nhà đá g i là K1, s sâu trong núi "chuyên tr " nh t tù có c p b c cao nh t đ đây là Trung Tá, K5 đ i chè M ng C i, g n đ ng l chính lên h ng huy n Phù Yên, g m toàn bò tam và K6 nh t toàn bò t trong đó có tôi, K6 cũng n m g n tr c l chính huy t m ch c a t nh S n La. Còn K2, 3, 4 m i c t v i vã sau này nh t các anh em c các tr i giam t các t nh mi n Tây Nam B , t p trung t i các tr i giam C n Th và t đó chuy n đ n S n La. T i nghi p cho các anh em này đ n S n La cũng là n i trung chuy n đ Liên tr i i Hoàng Liên S n c t thêm đ ch , các tr i K 2,3,4 c a S n La s chuy n v đó. t c ng s n, tr i nào cũng kh , nh ng m i tr i tù có cái kh nhi u ít khác nhau. Các anh i mi n Tây chuy n tr i liên t c và đ ng l i xa h n ch c ch n m t kh h n chúng tôi t Sài Gòn lên th ng S n La.

TR I TÙ H NG CA-YÊN BÁI

Chuy n i tù c ng s n, chúng ta vi t hoài vi t mãi cho đ n ch t cũng ch a có th ch m h t đ c. Có đ n 1001 chuy n kh nh c v s đ i x đã man tàn b o c a ch đ lao tù CS, cùng hung c c ác dành cho nh ng ng i ngã ng a c a chính th VNCH.

Đ n năm 1978, có tin Trung c ng s đ y cho CSBV m t bài h c, nh chúng ta bi t h ng quân TC đã xua hàng ch c s đoàn b chi n cùng v i không y m và pháo y m đã t n công vào các t nh c c b c VN, giáp biên gi i TC vào năm 1979. Ba tr i 1, 5 và 6 i S n La đã có l nh "di t n chi n thu t" tr c t g n cu i năm 1978. M t n a tr i 6 chúng tôi đ c chuy n v tr i H ng Ca-Yên Bái do công an qu n lý. Đó cũng là th i đ m, chúng tôi đ c chuy n sang di n tù th ng không còn là di n tù binh nh chúng tôi đ n S n La đ c h c t p chính sách 8 đ m c a b đ i c ng s n đ i v i tù hàng binh.

Chúng tôi th y có s khác bi t rõ r t. B đ i qu n lý tr i tù có ph n d dãi đôi chút h n là đám công an dùng k lu t s t đ i v i chúng tôi, m i l n di chuy n b ng xe thì 2 ng i b chúng khóa

chung 1 cái còng s 8, còn bên b đ i khi chuy n t Nam ra B c không b còng, ngoài tr quý v đi b ng máy bay. Tiêu chu n ăn u ng hàng tháng b công an xén b t, ăn s n quanh năm thay c m. Chính s n t i quy ra g o cũng b công an tính gian l n. Thí d 1 ký g o b bên b đ i quy ra thành 4 ký s n t i ho c 2 ký s n lát khô. Còn bên công an c 3 ký s n t i quy ra 1 ký g o, có n i công an ch tính có 2 ho c 2 ký r i s n t i thành 1 ký g o, còn s n lát khô, c 1 cân (ký) quy ra thành 1 cân g o. Tiêu chu n v cung c p đ ng, thu c lá, thu c lò bên công an cũng rút b t c a tù đ chúng b i đ ng ho c mua bán đ i chác v i các h p tác xã trong vùng.

Tóm l i, t i các tr i tù do công an qu n lý b t ng i tù lao đ ng c t l c ch t b , làm ngày không đ tranh th làm đêm và có th lao đ ng c ngày ch nh t n a mà bên b đ i ít có x y ra.

Chúng tôi tr i 6 S n La, h n m t n a chuy n v tr i H ng Ca-Yên Bái, s còn l i đ c chuy n v Ngh Tĩnh. Còn tr i 1 bò ngũ và tr i 5 bò tam cũng v y m t s l n chuy n lên tr i Phù Yên g n qu n l Phù Yên-S n La, cách ch cũ ch ng 20 cây s và m t s chuy n v đầu đó, hình nh cũng Ngh Tĩnh.

TR I TÂN L P – VĨNH PHÚ KHÓ QUÊN

Bi đất nh t c a cu c đ i tù c ng s n c a tôi, g n đúng 10 năm, là K1 và K4 liên tr i Tân L p Vĩnh Phú. Vì v y tôi không th vi t qua loa đ i khái giai đ n này, xin dành cho 1 bài khác v y. đ đây, chúng tôi ch tóm g n, đ tù tr i nào cũng kh mà ai t ng đ tù tr i Tân L p so sánh v i các tr i tù khác, qu tr i này là đ a ng c tr n gian.

T S n La v H ng Ca-Yên Bái, đây cũng là tr m trung chuy n, đ đ c vài tháng, ăn đ c m t cái T t t i H ng Ca, t t c "tr i viên" đ c cho ăn 1 b a khá no còn đ c t ng thêm g n 2 ký s n lu c l i có kèm thêm đ ng cát tr ng c a Cuba.

Ôi! h nh phúc bi t bao! vì bao năm tháng tù c i t o, l n đ u tiên tôi đ c ăn m t b a no và còn có s n và đ ng đ mang theo b i đ ng cho cu c hành trình m i, ch a bi t lãnh đ th nào?. Ngoài c ng tr i H ng Ca có nhi u chi c xe đồ lo i nh ch ng 20-30 ch c ch ng i đ u s n đ ch chúng tôi v tr i Tân L p Vĩnh Phú. C 2 ng i đeo chung 1 cái đ ng h s 8, tôi cùng đeo chung đ ng h v i Linh m c Tr n Quý Thi n, ngài cùng đ chung v i tôi t , đ i 8 tr i 6 S n La. Nay tôi đ c ng i gh g n ngài có đ p tâm s nh to su t l ìn ìn dài nên cũng đ lo

ngĩ, s t ru t. Khi xe đ n b n phà Âu Lâu, chúng tôi xu ng xe và đi b hai ng i dung dăng dung đ có c p song hành, l n l t xe qua h t thì chúng tôi l i lên xe. Trên đ ng đi ngang qua khu ch đang h p vào bu i sáng g n b n phà, b ng nhiên tôi b đau b ng qu n th t đ đ i. Báo cáo cán b áp gi i xin đi ngoài, tên này không cho, tôi làm li u lôi Cha Thi n vào cái nhà nh b hoang c nh đ ng, xin Cha thông c m giúp tôi c i qu n cho nhanh và ch a k p ng i xu ng là cái c a n c a m t b a ăn no và c ng thêm s n b i đ ng cùng v i đ ng cát tr ng bi u tình l n l t dz t ra t i t p. T i nghi p Cha Thi n ch bi t nhìn tr i hiu qu nh mà hít ph i mùi chua lòm c a tôi v a phóng ra. Qu Cha Thi n r t gentleman ngài xé 1 m nh báo Nhân dân có s n trong túi đ a tôi làm nhi m v s ch s cu i cùng.

Lên xe, tôi c ti c mãi đ c m t b a ăn no l i có thêm b i đ ng, nay c a thiên tr cho đ a mà thân xác ti u t y c a tôi ch ng có h p th đ c chút ch t b đ ng nào.

V tr i Tân L p v i các đ i s n ch p chùng vô t n do các ng i tù đ n tr c tr ng tr t, đám tù sau ti p t c s nghi p đào hóc tr ng s n m t ngh và ăn s n quanh năm. M t năm ch có 5 l n đ c ăn 1 chén c m vào các ngày chi u 30 T t, tr a M ng M t T t, l Lao Đ ng 1.5, ngày 2.9 cái g i là qu c khánh c a CSBV và ngày 1 tháng giêng đ ng l ch (T t Tây).

Cái khó quên c a tôi, đ i 16 rau xanh sau qua đ i 5 tr ng s n mà tôi là thành viên, có 2 anh cùng đ i ch t vì tr i n ng g t, Trung tá Nguy n Văn L c, Tr ng phòng An Ninh QĐ2, Thi u tá Lê Xuân H ng Tr ng kh i CTCT Liên Đoàn 1 BĐQ. M t ngày n ng c c g t y làm cho các cây s n nh mu n rũ lá, chúng tôi m t n đom đóm nh b ng p th . Ai cũng đ i nón đàng hoàng th mà anh L c, anh H ng và 1 anh Trung tá n a lẩn quay ra ch t và còn m t anh cũng b say n ng đ c chuy n v tr m xá, đ n t i m i ch t. Ch m t ngày b say n ng đã 4 con ng i vô t i đáng th ng t giã côi đ i. Chính nh có 4 cái ch t oan nghi t c a các anh y đã giúp chúng tôi t đó v sau, không còn c nh lao đ ng trong lúc tr i đ n ng đom đóm n a. Đây là c nh tr i K1 v a k p trên, tôi Tân L p t K2 qua K1 r i b chuy n sang K4 và sau cùng là K3 . T K3, tôi đ c chuy n v Nam t tháng t năm 1982, tr i Z 30D, thu c huy n Hàm Tân-Thu n H i, tr i này khu v c có tên là R ng Lá. Đ n cu i năm 1984, tôi đ c th ra cùng v i m t s đ ng g n 200 ng i g m nhi u c p tá mà tr c đó c p tá th ra r t hi m hoi.

TR I TÙ CHÓT: Z 30D – HÀM TÂN (R NG LÁ)

Đ n năm 1982, khi tôi đ c quy h i mi n Nam, đóng ch t tr i Z 30D – Hàm Tân (R ng Lá), g p l i nhi u anh em bò t bò ngũ trong l n chuy n ra đ t B c đ u tiên ngày 10.6.1976. Khi tàu h a đ n ga chót là Yên Bái, ai đi toa nào ph i sang sông qua phà Âu Lâu s tr c ch Hoàng

TĐ Thành Ông Năm-Học Môn Đn Sn La... (Truy n từ- Phn 2)

Tác Giả: Anh Phng Trn Văn Ngà

Thứ Ba, 07 Tháng 10 Năm 2008 01:31

Liên Sn và Sn La, toa nào đ i Yên Bái thì có xe t i đ n đón đ a v các tr i Yên Bái.

Đ t đi đ u tiên ra đ t B c, g m toàn nh ng ng i mà c ng s n đã x p lo i n máu nhi u, khó mà đ c th ra trong vòng 5 - 6 năm nh tin đ n đoán, h u h t là c p tá đ n c p t ng bên Quân Đ i và bên hành chánh là nh ng công ch c cao c p đ n hàng T ng Tr ng, các lãnh t đ ng phái, tôn giáo, dân c ...

Bên Quân Đ i, nh ng v t c p Đ i tá đ n T ng đ c đi b ng máy bay C130 c a ta "b c a ch y l y ng i", c 2 ng i đeo chung 1 cái đ ng h s 8. Bên công ch c cao c p cũng v y đ c đi b ng máy bay và cũng đeo đ ng h nh bên quân s . Còn c p thi u tá, trung tá, hàng Giám đ c nha s tr xu ng, các đ i úy thu c C nh sát đ c bi t hay nhi u ng i c p ch c nh nh ng l t m t xanh x p lo i n máu nhi u c a chúng cũng đ c ra B c đ t đ u.

Cái b p c a CSBV, không nh ng chúng b p các ng i tù mà chúng còn b p đ i v i m i ng i dân l ng thi n trong n c và ngay c nhi u thành ph n cán b c a chúng, qu c t cũng b chúng cho ăn qu l a b p.

Tr óc khi chuy n từ ra B c, t i tr i Su i Máu-Biên Hòa, CSBV thi t l p tòa án quân s b n 2 anh Thi u tá tr n tr i. Ti p theo, chúng cho tù h c t p chính sách 12 đ m c a cái g i là M t Tr n Gi i Phóng Mi n Nam đ m i ng i tù an tâm h h i ph n kh i s mà yên "h c t p t t, lao đ ng t t".

Sau này, CSBV dùng tàu l n nh tàu Sông H ng ch 1 l n m y ngàn ng i tù đ xu ng b n g n c ng H i Phòng đ có xe l a ho c xe t i đ a đ n các tr i tù kh p đ t B c.

T i Z 30D có 2 K1 và K2 mà tôi đ c "biên ch " v K2 đ trong sâu, còn K1 là n i có BCH tr i làm vi c n a. Z 30D là khu r ng lá buông b t ngàn, ng i ta l y lá làm đ th chuy n. Đ ng vào K1 và K2 có tr ng th t nhi u sua đũa tha h mà ăn bông, n u ăn bông sua đũa nhi u quá đ b "tào tháo" đ i ch y tr i ch t.

Đ c chuy n tr i v t i mi n Nam, dù đ tr i nào, tôi cũng v ng tin là mình s còn s ng, lúc y qu th t chúng tôi r t h h i ph n kh i th y đ c đ n cu i c a con đ ng h m t i t m b t đ u

có ánh sáng hé lộ. Khí hậu th i ti t không còn kh c nghi t nh các t nh vùng r ng núi mi n B c, g n gia đình d thăm nuôi và đ c thông báo nh ng tin t c h p đ n, tù c i t o s đ c th h t qua s v n đ ng c a Bà Khúc Minh Th v i chánh quy n Hoa K . T t c tù c i t o s đ c qua M ... Nghe v y ch bi t v y và chúng tôi v n bán tín bán nghi, ch c gì M ch u r c c a n các ông tù c i t o b nh t t đem qua nuôi báo cô. Chuy n gì đ n đã x y đ n t t đ p cho m i gia đình tù c i t o t 3 năm tr lên ho c t 1 năm và n u có tu nghi p M b t lu n bao lâu, cũng đ c x p vào di n HO ra đi đàng hoàng, ng ng đ u mà đi d i con m t khó ch u c a c ng s n.

KẾT LU N

Ai đã vào tù c ng trên đ t B c t Lào Cai, S n La, Hoàng Liên S n, Vĩnh Phú, S n Tây... t n cùng mi n B c xuôi vào Nam qua Nam Đình, Ngh Tĩnh, v mi n Trung Bình Tr Thiên, Cao Nguyên, mi n Đông Nam B cho đ n mi n Tây đ n vùng cu i Vi t Cà Mau, CSBV đã thi t đ t hàng trăm tr i tù n, kh c nghi t, lao đ ng kh sai, thi u ăn thi u m c, hàng ngàn tù n l t ra đi v bên kia th gi i. Ch a mu n nói là chánh sách nhân đ o c a CSBV xuyên su t nh m tr thù cái v chúng sinh B c t Nam trong th i chi n vì chúng đi xâm l c mi n Nam nên chúng ph i tr giá.

Nay mi n Nam s p đ , CSBV tr thù m t cách hèn h , tinh vi đ cho nh ng ng i ngã ng a ch t l n ch t mòn trong các tr i tù đối kh , lao đ ng kh sai và b hành h b đối, đau không thu c ch a tr ...

Chuy n tù c ng s n không có bút m c nào mà vi t h t và vì v y mà t i ác c a chúng t o nên cần nghi p mà lu t qu báo c a nhà Ph t ch rõ "ch ng qu đ c qu , ch ng đ u đ c đ u" và t i nghi p cho ng i dân l ng thi n Vi t Nam q quê nhà cũng b v lây vì lu t nhân qu này.